

Klaudia Cymanow-Sosin

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

 <https://orcid.org/0000-0003-3248-9499>

Karolina Zając

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Kompetencje komunikacyjno-medialne jako istotne elementy preewangelizacji. Analiza zasobów sieciowych Zgromadzenia Zmartwychwstańców Prowincji Polskiej

 <https://doi.org/10.15633/9788363241827.01>

Medioznawcze podejście do badania sfery komunikacyjnej Zgromadzenia Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa Prowincja Polska w kontekście współczesnej mediasfery nie jest zjawiskiem prostym wobec stale zmieniającej się rzeczywistości komunikacji społecznej i zapośredniczonej medialnie. Celem niniejszego artykułu są analiza zasobów medialnych stron internetowych zgromadzenia oraz badanie korelacji najpopularniejszych idei funkcjonujących w przestrzeni nowych mediów na podstawie serwisu YouTube z treściami, jakie są zamieszczane na kanałach wybranego zgromadzenia. Wnioski, jakie powstały na bazie prowadzonych analiz treści i zawartości, mają charakter aplikacyjny i mogą w dużej mierze pomóc w budowaniu tożsamości medialnej i wizerunku zgromadzenia zgodnego z wyznawanymi w nim wartościami.

Sfera komunikacji zgromadzenia Zmartwychwstańców

Zgromadzenie Zmartwychwstańców, które swoje korzenie ma poza granicami Polski, na pytanie: „Kim jesteśmy?” udziela następującej odpowiedzi: „Jesteśmy z Wielkiej Emigracji. Jesteśmy z duchowych potrzeb człowieka pozbawionego ojczyzny, domu, rodziny, przyjaciół. Jesteśmy duchowymi synami Bogdana Jańskiego, pierwszego jawnego pokutnika Wielkiej Emigracji oraz jej apostoła. To on dał początek naszemu Zgromadzeniu 17 lutego 1836 roku w Paryżu”¹.

Rycina 1. Zrzut ekranu strony zmartwychwstancy.pl

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (20.03.2022).

Strona główna podzielona jest tematycznie na trzy zasadnicze obszary, które wyznaczają kolejno: przeszłość zgromadzenia, ważne informacje o kluczowych postaciach oraz zarys duchowości. Odsłony te domagają się jednak

1 <http://www.zmartwychwstancy.pl/site/index.php/10-aktualnosci/> (20.03.2022).

ujawnienia swojej medialnej tożsamości w formie załogowania się na stronę zmartwychwstancy.pl, co w przypadku strony głównej jest rzadkością.

Kolejne podstrony zawierają rzeczywiście interesujące dane, dotyczące historii – od początku istnienia wspólnoty i zarysu idei założycielskich, z którymi można zapoznać się, klikając ikonę z logo zgromadzenia (ryc. 2).

Rycina 2. Historia zgromadzenia

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (20.03.2022).

Druga z podstron odnosi się do założycieli zgromadzenia. Można w nią wejść poprzez kliknięcie linku umieszczonego pod fotografią Bogdana Teodora Jańskiego, urodzonego w 1807 roku w Lisowie, a zmarłego w 1840 roku w Rzymie, wybitnego działacza z okresu Wielkiej Emigracji, sługi Bożego Kościoła katolickiego i założyciela zgromadzenia Zmartwychwstańców (ryc. 3).

Rycina 3. Założyciele zgromadzenia

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (20.03.2022).

Swoisty tryptyk zamyka podstrona opisująca duchowość zgromadzenia (ryc. 4).

Rycina 4. Duchowość zgromadzenia

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (20.03.2022).

Dalej użytkownik mediów jest prowadzony do kilkuminutowego filmu, który pokazuje początki i rozwój zgromadzenia w kontekście otwarcia na człowieka (ryc. 5).

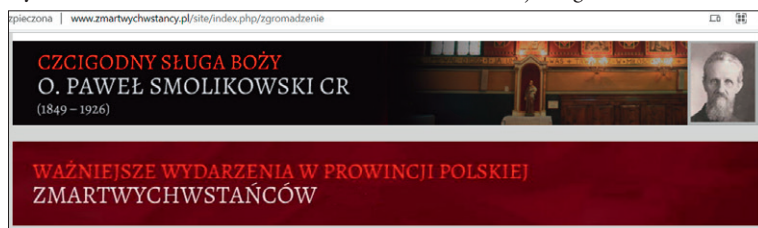
Rycina 5. Zrzut ekranu strony z filmem o zgromadzeniu

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (21.03.2022).

Już te dwie formuły – dokumentacyjna oraz kreatywna – są świadectwem troski o tradycję i zapoznanie użytkownika nowych mediów z historią oraz dziedzictwem Zmartwychwstańców. Podobną funkcję poznawczą i archiwizacyjną mają następne zakładki, a także podstrony, do których należą przekazy o kolejnych osobach, które wyznaczały kamienie milowe zgromadzenia czy też ważniejsze wydarzenia z historii tego podmiotu w skali ogólnopolskiej (ryc. 6).

Rycina 6. Zrzut ekranu zakładek z odnośnikami do dziejów zgromadzenia

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (21.03.2022).

Oprócz tego schematu twórcy strony zadbali także o sferę duchową w zakresie kontaktu ze sztuką sakralną. Łączy ona podejście tradycyjne (sfera wypowiedzi artystycznej w formie dzieła sztuki) z nowoczesnymi możliwościami, jakie dają media sieciowe, które mogą przenosić swoich uczestników za pośrednictwem narzędzi do tworzenia przestrzeni wirtualnej, czyli światów, gdzie fizycznie istniejące dzieło sztuki zostaje upublicznione w formie wizerunku sieciowego (ryc. 7).

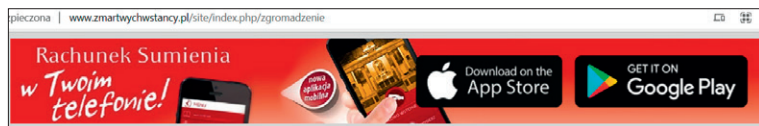
Rycina 7. Zrzut ekranu zakładek z odnośnikami do dzieł sztuki

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (21.03.2022).

Reszta aktywnych ikon to – zamieszczone na stronie głównej Zmartwychwstańców – odnośniki do nowoczesnych środków komunikowania w zakresie preewangelizacji i ewangelizacji (ryc. 8).

Rycina 8. Zrzut ekranu zakładki z odnośnikami do aplikacji z rachunkiem sumienia

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (21.03.2022).

Zgromadzenie otwiera się na potrzeby współczesnego człowieka, który szuka łączności ze światem *sacrum* (sfera rachunku sumienia) za pośrednictwem sfery *profanum* (algorytmy nowych mediów).

Rycina 9. Zrzut ekranu zakładki do pozostałych zasobów danych o zgromadzeniu

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (21.03.2022).

Ostatnia część koncepcji całej kompozycji strony głównej zgromadzenia Zmartwychwstańców to cztery główne fundamenty, na jakich budowany jest kontakt z użytkownikami mediów. Ułożone są one w formule podmiotowo-

-przedmiotowej. Pierwsze (podmiotowe) dotyczą dostępnej już wcześniej historii, założycieli oraz duchowości i laikatu zmartwychwstańczego. Dwie pozostałe to zasoby materialne i dziedzictwo w formie zbiorów bibliotecznych, a także wykaz i opis placówek oraz parafii zgromadzenia (ryc. 9).

Całość, w układzie od przeszłości do terażniejszości, spina klamrą odniesienie do możliwości różnorodnego kontaktu z administratorami strony (mailing) oraz mediów społecznościowych, tj. Twittera, Facebooka oraz YouTube'a (ryc. 10), a także źródła odnoszące się do ważnych podmiotów w całym zgromadzeniu, tj. Kurii Generalnej (www.resurrectionist.eu), Prowincji Ontario – Kentucky (www.resurrectionist.ca), Prowincji USA – www.resurrectionists.com, Regionu Południowoamerykańskiego i Delegatury niemieckiej – www.resurrektionisten.de.

Rycina 10. Zrzut ekranu zakładek z odnośnikami do kontaktu ze zgromadzeniem (mailing) i za pośrednictwem mediów społecznościowych

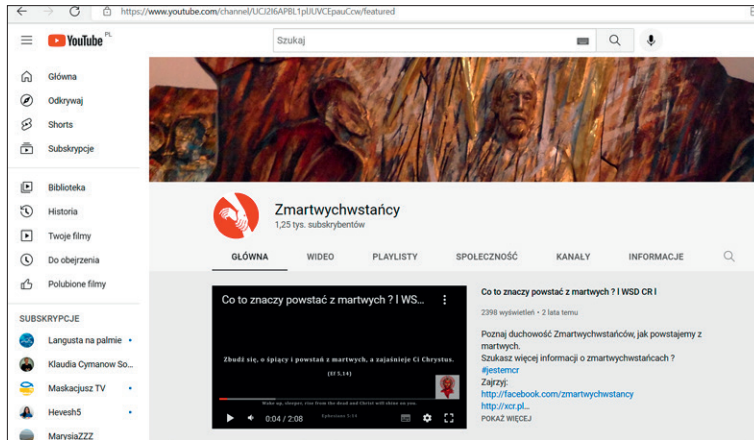

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (21.03.2022).

Zawartość kanału YouTube zgromadzenia Zmartwychwstańców

Pośród kilku dostępnych kanałów komunikacyjnych do szczegółowej analizy wybrana została platforma YouTube, która zawiera materiały wideo produkowane i promowane przez analizowany podmiot. W kontekście zainteresowań naukowych autorek niniejszego artykułu oraz prowadzonych od lat badań związanych z tym właśnie serwisem analiza kanału YouTube będzie prowadzona pod kątem jego korelacji z ideami, które są od lat najpopularniejsze na tej właśnie platformie.

Rycina 11. Kanał YouTube zgromadzenia Zmartwychwstańców

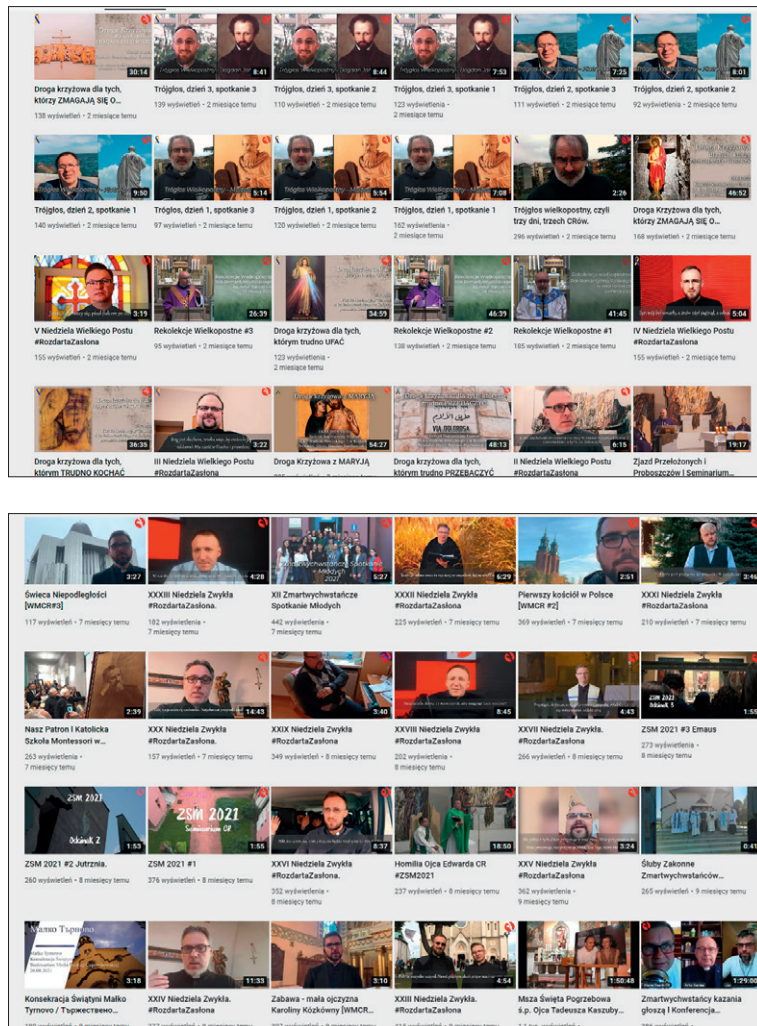

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (21.03.2022).

Badanie filmów na podstawie metody mediometrycznej, jaką jest analiza zawartości i treści² przekazów, które ukazały się na tym kanale, pokazuje, że osoby odpowiadające za medialny aspekt zgromadzenia wykorzystują możliwości, jakie daje komunikowanie się za pomocą przekazów wideo.

- 2 R. D. Wimmer i J. R. Dominick podają kilka definicji analizy treści, wywodząc ją od klasycznej teorii autorstwa kodyfikatora tej metody badań – Bernarda Berelsona („technika badawcza służąca obiektywnemu, systematycznemu i ilościowemu opisowi jawnej zawartości komunikatów”). R. D. Wimmer, J. R. Dominick, *Mass media. Metody badań*, tłum. P. Czajka-Francuz, Kraków 2008, s. 211.

Rycina 12. Wykaz autorskich filmów na zmarłychwstańczym kanale YouTube

The screenshot displays the YouTube channel interface for 'Zmartwychwstańców'. It features several rows of video thumbnails with titles and view counts:

- Mini Emaus 2022 #2:** 197 wyświetleń • 1 miesiąc temu
- Mini Emaus - Mżerza?** 158 wyświetleń • 1 miesiąc temu
- Mini Emaus 2022 #1:** 260 wyświetleń • 1 miesiąc temu
- Mini Emaus i a wy sie zgadzacie?** 164 wyświetlenia • 1 miesiąc temu
- Mini Emaus - O tych dwóch co pozostali do Emaus...** 240 wyświetleń • 1 miesiąc temu
- MiniEmaus 2022 - Wspomnienia** 484 wyświetleń • 1 miesiąc temu

Utworzone playlisty

- Trójgłos Wielkopostny** (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)
- Druga Krczowa 2022** (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)
- Reliakcje Wielkopostne w roku romantyzmu 2022** (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)
- [IMACR]** (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)
- #ZSM2021** (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)
- Wielki Zmartwychwstańców - Konferencje...** (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)

Wiele playlist

- Zaczęło się od starca i dziewczki** (Zmartwychwstańcy) (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)
- Dawno dawno temu u CRów** (Zmartwychwstańcy) (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)
- Aktualności CR** (Zmartwychwstańcy) (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)
- Światowe Dni Młodzieży** (Zmartwychwstańcy) (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)
- Droga do Zmartwychwstania** (Zmartwychwstańcy) (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)
- Amoris Laetitia** (Zmartwychwstańcy) (WYŚWIETL CAŁĄ PLAYLISTĘ)

Popularne filmy ▶ ODTWORZ WSZYSTKIE

- Jeruzalema Dance Miodzi CR i Pionali - Wideo - Rysostom** (3 tys. wyświetleń • 11 miesięcy temu)
- Ja jestem Świątobłą światła i Wigilia Paschalis 1.** (2,8 tys. wyświetleń • 2 lata temu)
- Dlaczego warto być zmartwychwstańcem...** (2,4 tys. wyświetleń • 2 miesiące temu)
- Co to znaczy powstać z martwych? 71 WSD CR 1** (2,3 tys. wyświetleń • 2 lata temu)
- Ninja Vlog #1** (1,6 tys. wyświetleń • 2 lata temu)
- Koncert Mini Emaus 2022** (1,5 tys. wyświetleń • 1 miesiąc temu)

Źródło: www.zmartwychwstancy.pl (21.03.2022).

Jak zapewniają twórcy zmartwychwstańczego kanału YouTube, „Nie chodzi tu o profesjonalizm trzymania kamery, czy aktorskie wypowiedzi. Chcemy podzielić się z Wami naszym życiem, pokazać jak je realizujemy, opowiedzieć o Słowie Bożym, tak jak je odczytujemy zgodnie z naszym zawołaniem PRAWDĄ I MIŁOŚCIĄ”.

Analiza poszczególnych komunikatów dotyczyć będzie zatem tematyki przekazów w odniesieniu do modelu dziesięciu najpopularniejszych idei w sferze serwisu YouTube. Na tej podstawie badanie przekazów, pod jakimi podpisują się twórcy kanału Zmartwychwstańców, może ukazać, czy autorzy wpisują się w model powszechnego oddziaływania poprzez współczesne środki społecznego przekazu, jakimi są media społecznościowe, czy też tworzą treści na podstawie własnych schematów aksjologicznych (w zakresie treści) i medialnych (w odniesieniu do formy przekazu).

Analiza zawartości i treści stron internetowych oraz kanału YouTube w odniesieniu do badań nad lokowaniem idei w przekazach perswazyjnych

O znaczeniu perswazji w procesie komunikacji powiedziano i napisano już wiele. Walery Pisarek uważał nawet, że „świadome komunikowanie jest zawsze perswazją”³. *Słownik Języka Polskiego PWN* definiuje ją jako „namawianie do czegoś lub odradzanie czegoś z przytoczeniem odpowiednich argumentów”⁴. Władysław Paluchowski uważa, że perswazja „polega na komunikowaniu faktów, argumentów i informacji w celu zmiany postaw odbiorcy, a w ostatecznym efekcie jego działań”⁵. Podkreśla przy tym, że tego rodzaju oddziaływanie na odbiorcę jest konieczne ze względu na naturalną skłonność jednostek ludzkich do utrzymywania stałości. Jako *modus operandi* komunikacji perswazyjnej medioznawcy wskazują zjawisko lokowania idei. *Idea placement* to jednak nie tylko wykorzystanie wartości jako instrumentu komunikacji marketingowej, lecz także czynnik, który wpływa na kontekst kultury i komunikacji społecznej w ogóle. W ten sposób to, co niematerialne, staje w centrum przekazu, który kierowany jest do odbiorcy.

W książce *Lokowanie idei w reklamie* Klaudia Cymanow-Sosin na przykładzie kanału YouTube wyróżnia 10 podstawowych idei, które obecne są w nowoczesnej sferze komunikacyjnej w Polsce. Mowa o idei zwyciężania, idei zabawy, idei kultu siebie, idei relacji z innymi, idei stylu życia, idei magiczności, idei nowoczesności, idei relacji z przyrodą, idei wygody oraz idei przeciwstawiania się przemocy. Pierwsza z nich może się odwoływać do podejmowania wyzwania, zwycięstwa nad samym sobą czy — co bardziej odpowiada charakterystyce medium religijnego — zwycięstwa dobra nad złem oraz podejmowania walki z drugim człowiekiem lub o niego. Ideę zabawy traktuje się jako wyznacznik statusu społecznego, nawiązując do postkonsumpcjo-

3 Por. W. Pisarek, *Symbol, WIZERUNEK, narracja — trzy poziomy perswazji*, „Studia Filologiczne Uniwersytetu Jana Kochanowskiego”, t. 27, s. 11.

4 Por. *Perswazja*, *Słownik Języka Polskiego PWN*, <https://sjp.pwn.pl/szukaj/perswazja.html> (25.07.2022).

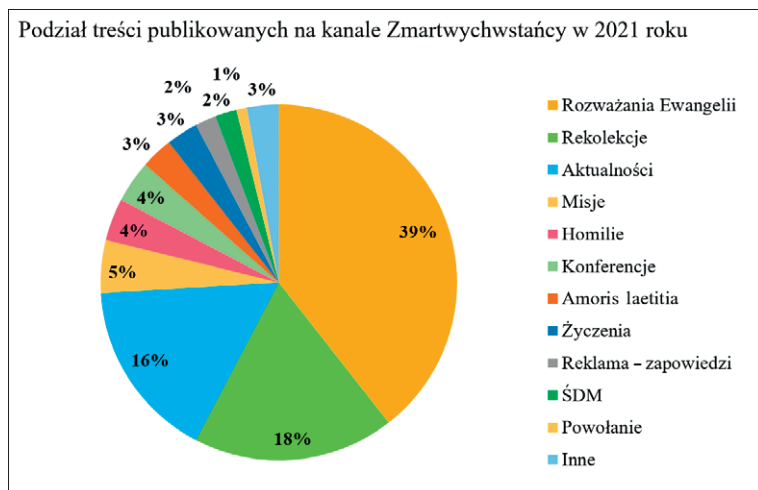
5 Por. W. Paluchowski, *Komunikacja perswazyjna a reklama*, „*Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*”, Rok LVI, zes. 2, 1994, s. 113.

nizmu i eskapizmu. Od zaspokojenia potrzeb do samouwiełbienia prowadzi idea kultu siebie. Skupia się ona na kulcie ciała i jego ciągłym upiększaniu, udoskonalaniu, a także na zapatrzeniu w celebrytów i tzw. sławie *instant*. Do człowieka jako *homo socialis* nawiązuje idea relacji z innymi. W zależności od tego, czy jednostka jest sklasyfikowana jako biorca, rewanżysta, czy dawca, realizuje się na różne sposoby: poprzez urzeczywistnianie własnych pragnień, poczucie sprawiedliwości w wymianie dóbr lub troskę o dobro wspólne. Idea ta dotyka kwestii stosunku nie tylko do wybranej osoby, lecz także do wspólnoty ludzi czy idei absolutu, więc także do Boga. Od wolnego wyboru po zniewolenie wyborem prowadzić może idea stylu życia, od *sacrum* do *profanum* natomiast — idea magiczności. Często mowa o niej w kontekście alternatywnych wierzeń, białej magii, wtórnej kulturowo sakralizacji czy magii w legendach. W idei nowoczesności z kolei ideologia liberalna dominuje nad personalizmem. To, co się liczy, to strefa komfortu i sfera swobody wyboru. W tym kontekście można mówić o tzw. plemionach w Sieci, czyli wspólnotach wirtualnych. Kolejną ideą, którą wyróżnia autorka, jest ta traktująca o relacji z przyrodą. Cechują ją ukierunkowanie na kwestię zmian klimatycznych jako narzędzia budowania tzw. świadomości sozologicznej oraz humanizacja świata zwierząt. W myśl tej zasady altruizm staje się reakcją na narcyzm. Wyznawcy idei wygodny w komforcie widzą miernik sukcesu, który wiąże się z obowiązującymi trendami, modą czy stylem życia. Ostatnią z dziesięciu idei jest przeciwstawianie się przemocy. Wśród jej głównych założeń są reakcja na przemoc, zarówno w rzeczywistości, jak i w świecie wirtualnym, kampanie społeczne, bunt przeciwko przemocy symbolicznej, między innymi związanej z kategorią płci, a także reakcja na sprzeciw wobec świata zwierząt i natury.

W tej części niniejszego artykułu analizie poddane zostanie to, w jaki sposób powyższe idee obecne są w treściach publikowanych na kanale YouTube Zmartwychwstańców. Profil subskrybuje 1,26 tysiąca osób, a do ich dyspozycji jest 277 filmów. Od dnia powstania kanału zakonu został on wyświetlony 106 130 razy (stan na dzień 28.07.2022). Publikowane materiały wideo podzielone są na playlisty, wśród których warto wymienić „Trójgłos Wielkopostny” (wielkopostne rekolekcje prowadzone przez o. Adama Błyszczka CR z Tivoli, o. Jacka Wójcika CR z Warny i o. Tomasza Koperka CR z Poznania), „#RozdartaZasłona” (rozważania niedzielnej Ewangelii), „Z Jezusem w świat” (seria

prowadzona przez o. Edwarda Żakowicza CR), „Aktualności CR” czy „Zaczęło się od Starca i dziecka” (cykl filmów z o. Michałem Szlachciakiem CR o misji zmartwychwstańców w Bułgarii). Liczba wyświetleń poszczególnych materiałów waha się od nieco ponad 20 do nawet 3 tysięcy. O charakterze publikowanych filmów informuje już samo przywoływane wcześniej motto, które Zmartwychwstańcy zamieścili w opisie swojego kanału. W oczywisty sposób wskazuje to kierunek, w którym podąża lokowanie idei zawartych w treściach. W celu wykazania, które z 10 idei zaproponowanych przez Cymanow-Sosin obecne są w przekazach zakonu zamieszczanych na oficjalnym kanale na YouTube, analizie poddane zostały treści opublikowane od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku. W tym czasie Zmartwychwstańcy udostępnili 104 materiały filmowe. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę również na fakt, że stanowią one znaczną część wszystkich treści dostępnych na profilu. Wydaje się zatem, że w ostatnich latach znacząco wzrosła aktywność zakonu w obszarze badanego medium. Trudno nie łączyć jej z trwającą w tym czasie pandemią koronawirusa.

Rycina 13. Wyniki badań kanału na YouTube zgromadzenia Zmartwychwstańców

Źródło: badania własne.

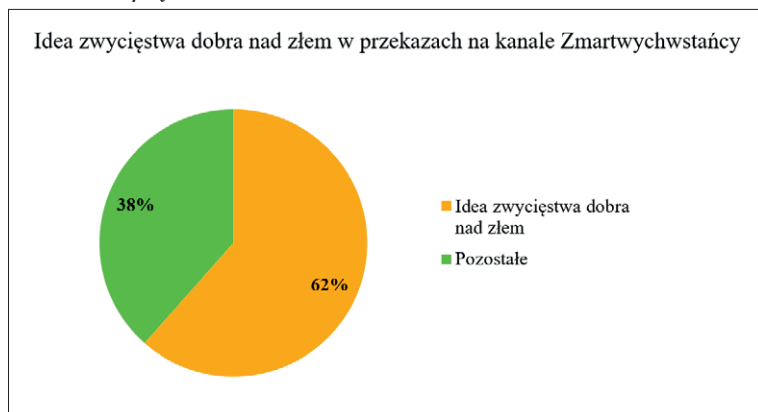
Wśród opublikowanych w badanym okresie filmów najliczniejszą grupą są rozważania Ewangelii (41 materiałów wideo). Dostępne są w formie regularnej serii zatytułowanej „#RozdartaZasłona”, pojawiającej się w niedziele oraz święta i uroczystości. 19 filmów to internetowe rekolekcje, najczęściej wielkopostne, a 17 przedstawia aktualne wydarzenia z życia zakonu. Ciekawą propozycją jest cykl „Zaczęło się od Starca i dziecka”, w którym ukazywana jest codzienność zakonników w Bułgarii. W 2021 roku opublikowano 5 odcinków. Użytkownicy na kanale YouTube Zmartwychwstańców w tym czasie obejrzyć mogli 4 konferencje i 4 homilie, w tym jedną wygłoszoną przez biskupa pomocniczego archidiecezji krakowskiej, bp. Roberta Chrząszcza. W ubiegłym roku rozpoczęto także serię poświęconą adhortacji Ojca Świętego Franciszka *Amoris laetitia*. Prowadzi ją o. Adam, a w badanym okresie pojawiły się 3 takie filmy, w tym jeden, który zapowiada cykl. 2 materiały to wspomnienia minionych Światowych Dni Młodzieży, którymi na kanale zakonu dzieli się o. Radosław. W 2021 roku pojawiły się filmy poświęcone spotkaniom w Kolonii i Sydney. Wśród wszystkich opublikowanych w tym czasie treści 1 skupia się na kwestii powołania, w którym zakonnicy dzielą się „doświadczeniem bycia zmartwychwstańcami”. Jako „inne” zakwalifikowane zostały wideoblogi „#WMCR”, tworzone przez ks. Wojciecha Mleczkę. Ich tematem są miejsca związane z wiarą, takie jak Zabawa, gdzie urodziła się bł. Karolina Kózkówna, czy pierwszy kościół w Polsce, czyli bazylika w Gnieźnie.

Analiza zawartości materiałów opublikowanych przez Zmartwychwstańców w 2021 roku pokazuje, że w treściach próżno szukać idei zabawy, kultu siebie, magiczności, nowoczesności, wygody czy relacji z przyrodą. Przeważać zdają się idea zwycięstwa, w tym przypadku dobra nad złem, oraz idea relacji z innymi. Zdają się one iść ze sobą w parze i trudno jest je od siebie oddzielić. W przypadku treści religijnych, z którymi mamy do czynienia w tym przypadku, w oczywisty sposób nawiązują do duchowego rozwoju i walki ze złymi wartościami oraz grzechem.

Jak wynika z przedstawionej wyżej statystyki, wśród treści publikowanych na kanale YouTube Zmartwychwstańców w 2021 roku przeważają te, które skupiają się bezpośrednio na interpretacji konkretnych fragmentów Pisma Świętego. Do takich w pierwszym rzędzie zaliczyć należy serię „#RozdartaZasłona”, opublikowane homilie czy internetowe rekolekcje, w których ka-

znodzieje odwołują się do wersetów z Biblii. Jeżeli przyjąć więc chrześcijańską optykę Dobrej Nowiny o zmartwychwstaniu, a więc o zwycięstwie dobra nad złem, życia nad śmiercią, oznacza to, że ta idea w sposób bezpośredni obecna jest w 61,5% filmów opublikowanych przez zakon w tym czasie. Warto przy tym dodać, że w formie pośredniej jej znamiona dostrzec można również w materiałach związanych z aktualnościami z życia Zmartwychwstańców, cyklach związanych z powołaniem, adhortacją papieską *Amoris laetitia*, życzeniami świątecznymi czy z tematyką misyjną. Pozwala to stwierdzić, że w zdecydowanej większości filmów publikowanych na badanym profilu obecna jest idea zwycięstwa dobra nad złem.

Rycina 14. Wyniki badań kanału na YouTubie zgromadzenia Zmartwychwstańców w zakresie idei zwyciężania

Źródło: badania własne.

Chrześcijaństwo w swoim założeniu odwołuje się do relacji. Zarówno ze Stwórcą, jak i z drugim człowiekiem. „Będziesz miłował Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą, całą swoją mocą i całym swoim umysłem; a swego bliźniego jak siebie samego”⁶ – czytamy w Ewangelii według św. Łukasza. Chrześcijanin, podobnie jak każdy inny człowiek, nie istnieje w próż-

6 Por. *Ewangelia wg św. Łukasza*, Biblia Tysiąclecia, <https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=325> (27.07.2022).

ni, ale egzystuje wśród otaczających go ludzi, z którymi w naturalny sposób wchodzi w relacje. Nie dziwi zatem, że idea relacji z innymi obecna jest w wielu materiałach dostępnych w mediach społecznościowych. Już z samej definicji mediów społecznościowych wynika „kontakt pomiędzy użytkownikami”⁷, a więc właśnie relacja. Ten rodzaj idei dostrzec można w wielu materiałach opublikowanych na kanale YouTube Zgromadzenia Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa Prowincja Polska. Po raz kolejny trzeba wskazać na cykl rozważań Ewangelii „#RozdartaZasłona”. W tych krótkich naukach kaznodzieje, zwracając się bezpośrednio do słuchaczy, nawiązują do relacji, które każdy tworzy w życiu. W odcinku z 18 grudnia 2021 roku o. Łukasz, odnosząc się do fragmentu Pisma Świętego przeznaczonego na IV niedzielę Adwentu, mówi o stosunku człowieka do Stwórcy i do innych. „Niesienie dobra drugiemu człowiekowi, oprócz najważniejszej relacji z Bogiem, jest wyznacznikiem naszej wiary” – podkreśla zmartwychwstańiec. Warto przy tym zwrócić uwagę, że skraca on dystans z odbiorcą, stosując formy „ja”, „ty” lub „my”. W ten sposób nie tylko treść nawiązuje do idei relacji z innymi, lecz także język⁸. Podobnie dzieje się w publikowanych filmach rekolekcyjnych, takich jak na przykład „SMS od Zmartwychwstałego”. W tym przypadku do idei nawiązuje już sam tytuł cyklu, który pokazuje również rodzaj relacji, która staje się centrum materiałów. Chodzi o szczególną z punktu widzenia katolickiego medium relację między Bogiem a człowiekiem. Także w tym filmie zakonnik prowadzący rozważanie zwraca się bezpośrednio do widza, używając formy „ty”, skracać dystans i budując więź z odbiorcą⁹. Warto w tym kontekście zwrócić uwagę na cykl poświęcony adhortacji papieża Franciszka *Amoris laetitia*. Również w tym przypadku sama tematyka wskazuje na przestrzeń relacji, w tym wypadku rodzinnych. Analizując tekst Ojca Świętego o. Adam, zwracając się bezpośrednio do widza, tłumaczy, w jaki sposób dokument może przekładać się na ich osobiste relacje.

7 Por. *Media społecznościowe*, w: *Słownik Języka Polskiego PWN*, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/media%20ospo%C5%82eczno%C5%9Bciowe.html> (27.07.2022).

8 Por. 4 *Niedziela Adwentu 2021 #RozdartaZasłona*, Zmartwychwstańcy, <https://www.youtube.com/watch?v=NivixtAxuCW> (27.07.2022).

9 *Brak wiary – SMS od Zmartwychwstałego*, Zmartwychwstańcy, <https://www.youtube.com/watch?v=-jTlpAcmSsE> (28.07.2022).

Analiza zawartości treści opublikowanych na kanale YouTube zakonu pozwala stwierdzić, że znamiona idei relacji z innymi widoczne są także w filmach zawierających życzenia świąteczne, wspomnienia z poprzednich Świątowych Dni Młodzieży, homiliach czy treściach powołańowych. Oznacza to, że zawarta jest ona w większości materiałów opublikowanych w badanym okresie, nawet aż w 70%. Wydaje się, że analizując treści wideo dostępne na profilu Zmartwychwstańców, wspomnieć należy jeszcze o jednej idei obecnej w nich, sygnalizowanej już w opisie poprzez frazę: „chcemy podzielić się z Wami naszym życiem, pokazać jak je realizujemy”. Jest to wyraźne nawiązanie do idei stylu życia. Zakonnicy poprzez materiały powołańowe, takie jak chociażby „Wolne miejsce”, opublikowane 18 czerwca 2021 roku, czy cykl „Zaczęło się od Starca i dziecka”, pokazujący, jak wygląda życie misjonarzy w Bułgarii, chcą przedstawić swoją codzienność, zainteresować nią widzów, a co za tym idzie – zachęcić do wybrania podobnej drogi. „Podzielenie się życiem”, o którym piszą twórcy kanału, to nic innego jak ukazanie stylu życia Zmartwychwstańców i jego promocja. Jest to charakterystyczne dla mediów religijnych w ogóle. Publikowane treści pokazują bowiem wzorce, za którymi wierzący powinien podążać każdego dnia. To promocja konkretnych postaw, które mają sprawić, że we właściwy, dobry sposób przejdzie on przez swoje życie. Tak dzieje się również w analizowanym przypadku. Zakon nie tylko zachęca do dołączenia do swoich struktur, ale wskazuje, jak żyć zgodnie z chrześcijańskim stylem życia, aby kiedyś osiągnąć życie wieczne.

Podsumowanie i wnioski

Media społecznościowe stają się współcześnie nie tylko przestrzenią przekazywania informacji i kontaktu pomiędzy osobami, lecz także, co szczególnie ważne w przypadku Kościoła katolickiego, preewangelizacji czy nawet ewangelizacji *sensu stricto*. W obliczu widocznego kryzysu wiary, szczególnie wśród ludzi młodych, portale społecznościowe stają się narzędziem niezbędnym dla instytucji religijnych. Do takich należy Zgromadzenie Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa Prowincja Polska.

Zmartwychwstańcy, wychodząc naprzeciw wyzwaniom XXI wieku, prowadzą komunikację między innymi poprzez materiały wideo, publikowane na kanale YouTube. Jak każdy użytkownik tego medium, również zakon poprzez udostępniane filmy promuje idee i wartości, które pragnie przekazać swoim widzom, lub próbuje zachęcić ich do refleksji nad nimi.

Przeprowadzona analiza treści opublikowanych w 2021 roku pokazuje, że najczęściej reprezentowanymi ideami spośród 10 najpopularniejszych w sferze serwisu są idea zwycięstwa dobra nad złem oraz relacji z innymi, w tym nie tylko z drugim człowiekiem, lecz także z Bogiem. Zwrócono również uwagę na obecność idei stylu życia, poprzez którą Zmartwychwstańcy nie tylko promują wartości chrześcijańskie, ale – co równie ważne – zachęcają odbiorców do wybrania drogi powołania zakonnego.

Abstract

The media studies approach to the study of communication of the Congregation of the Resurrection of Our Lord Jesus Christ in Poland in the context of the contemporary media sphere is not a simple phenomenon in the face of the constantly changing reality of the social and media communication. The purpose of this article is to analyze the media resources of the Congregation's websites and to study the correlation between the most popular ideas used in new media based on the YouTube platform and the content posted on the channels of the Congregation discussed in this paper. The conclusions drawn on the basis of the analyzes of the content and subject matter are oriented towards applied research and can greatly contribute to building the media identity and image of the congregation in accordance with its values.

Keywords: Communication, content analysis, evangelization, media

Bibliografia

- Brak wiary – SMS od Zmartwychwstałego*, Zmartwychwstańcy, <https://www.youtube.com/watch?v=-jTlpAcmSsE> (28.07.2022).
- Ewangelia wg św. Łukasza*, Biblia Tysiąclecia, <https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=325> (27.07.2022).
- Media społecznościowe*, w: *Słownik Języka Polskiego PWN*, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/media%20ospo%C5%82eczno%C5%9Bciowe.html> (27.07.2022).
- Paluchowski W., *Komunikacja perswazyjna a reklama*, „*Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*”, Rok LVI, zesz. 2, 1994.
- Perswazja*, *Słownik Języka Polskiego PWN*, <https://sjp.pwn.pl/szukaj/perswazja.html> (25.07.2022).
- Pisarek W., *Symbol, WIZERUNEK, narracja – trzy poziomy perswazji*, „*Studia Filologiczne Uniwersytetu Jana Kochanowskiego*”, t. 27.
- Wimmer R. D., Dominick J. R., *Mass media. Metody badań*, tłum. P. Czajka-Francuz, Kraków 2008.
- 4 *Niedziela Adwentu 2021 #RozdartaZasłona*, Zmartwychwstańcy, <https://www.youtube.com/watch?v=NivixtAxuCW> (27.07.2022)
- Zmartwychwstańcy*, <http://www.zmartwychwstancy.pl/site/index.php/10-aktualnosci/> (20.03.2022).

